

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ BÜLTENİ

XXIX. Cilt

1980

2'inci Sayı

TKD'NİN BAZI SORUNLARI ve 'VAKIF' İHTİYACI

Dr. Necmeddin Seferoğlu
TKD Genel Başkanı

Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Merkezi bir çalışma döneminin sonuna daha yaklaşmıştır. İki yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş, meslek kamuoyumuz TKD X. Genel Kurulunun (veya, alışılmış deyişi ile, Kurultayının) bekleyişi içine girmiştir. Eylül 1980'de yapılması beklenen bu toplantıda geçen dönemin çalışmaları değerlendirilecek ve XI. Dönemin Genel Merkez yöneticileri seçilecektir.

TKD Genel Merkezinin sona ermekte olan çalışma döneminin değerlendirmesini yapmak, bu çalışmalarının yükünü ve sorumluluğunu taşıyan bir görevli olarak, bize düşmez. Bu yüzden başarılı sandığımız çalışmaların bir dökümünü vermeyi düşünmüyoruz. Bunlar, genel kurul üyelerinin bilgi ve takdirine sunulacaktır. Değerlendirmeyi bu kurul yapacak; çalışmalarımızın başarılı olup olmadığını bu kurul belirleyecektir.

Bu yazımızda biz, TKD Genel Yönetiminin öteden beri süregelen ve iki yıllık dönem içinde de önüne geçemediğimiz iki önemli sorununu gözler önüne sermek ve bunların giderilmesine ilişkin düşüncelerimizi belirtmek istiyoruz.

TKD Kurultaylarında da sık sık yakınma konusu olduğu üzere, TKD Genel Merkezi ile şubeleri arasında düzenli ve sağlıklı bir bağlantı kurulamamakta, çalışmalar birbirinden kopuk olarak sürdürülmektedir. Bu durum, kimi zaman şubelerimizin ve dolayısıyla üyelerimizin Derneğe ve çalışmalarına olan ilgisini azaltmakta veya yok etmekte; kimi zaman da şubelerin, ayrı derneklermiş gibi, Genel Merkez'le uyum içinde olmayan çalışmalar yapmasına sebep olmaktadır. Her iki halde de, Dernek çalış-

maları güçsüzleşmektedir. Derneğin güçlülüğü Merkez ve Şubelerimizin bir bütün halinde ve uyumlu çalışmasına bağlıdır.

Şube yöneticilerimizin ve Kurultaya katılan şube temsilcilerinin üzerinde önemle durdukları başka bir aksaklık ta, kütüphaneciliğimizin, kütüphanelerimizin ve kütüphanecilerimizin meselelerini ilgililere ulaştırma da, bunların çözüme bağlanmasında ve sonuçların şubelerimize duyurulmasında görülen eksiklik ve yetersizliktir.

Bu iki önemli aksaklık, bütün iyi niyetli çabalara rağmen, bir türlü giderilememektedir. Çünkü, bunların giderilmesini önleyen önemli sebepler vardır.

Bu sebeplerden biri, bize göre, Genel Merkez'in sürekli ve profesyonel bir "sekreterlik bürosu"ndan yoksun bulunmasıdır. Genel Merkez organlarında görevli bulunan arkadaşlarımız, buradaki çalışmalarını gönüllü olarak ve asıl işlerinden ayırabildikleri zamanda yapabilmektedirler. TKD gibi çok şubeli bir kuruluşun yazışmalarını, takip gerektiren öteki işlerini, bu sınırlı zaman dilimleri içinde gerçekleştirmek, her zaman mümkün olamamaktadır. Buna bir de ortaklaşa çalışma alışkanlığından yoksunluğumuz eklenince, belli kişilerin, üzerlerine bir kat daha yüklenen işlerin üstesinden gelmesi beklenememektedir. Bu yüzden; Dernek Merkezinde sürekli olarak bulunabilecek, yazışmaları hızlandıracak, Genel Merkez organları kararlarının uygulamaya geçirilmesini sağlayacak ve takibi gereken işleri Genel Başkanlığın vereceği sorumluluk ve yetkiye dayanarak sonuçlandırmağa çalışacak bir "sekreterlik" kaçınılamaz duruma gelmiştir. Bu gerçekleştirilemedikçe, belirtilen aksaklıkların giderilmesi çok güç olacaktır.

Üzerinde durulabilecek başka bir sebep, şubelerle ve üyelerle haberleşmeyi sağlayan bir yayın organından yoksunluktur. Derneğin yayın organı olan **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni**, bir haberleşme organı olmaktan çok, bilim dergisidir. Ayrıca, "üç ayda bir yayımlanır" görünmekle birlikte, yayınlanması ile ilgili çalışmalar uzayabilmekte, iki sayı arasındaki zaman aralığı bazan altı ayı bilegeçebilmektedir. Bu ise, **Bülten**'de verilen haberleri bayatlatmakta, güncelliklerini yitirmektedir. Maliyetindeki artış yüzünden fiyatının yüksek olması, **Bülten**'imizin üyelerimize ve hattâ şubelerimize parasız veya sembolik bir ücretle ulaştırılmasını önlemekte, bu yüzden verilen haberlerin üyelerimize iletilmesi imkânı da kalmamaktadır. Bu durum, Derneğimizin kuruluşunun ilk yıllarında çıkarılan **TKD aylık haber Bülteni** gibi, kısa çıkış süreli ve gazete türünde ikinci bir yayın organına yeniden sahip olması gereğini ortaya

çıkarmaktadır. Böyle bir organ, hem Genel Merkezin yaptığı çalışmalar ve takip ettiği işler hakkında bilgi vererek Derneğimiz üyesi olan ve olmayan meslektaşlarımızın çalışmalarımıza ilgi duymasını sağlayabilecek, hem kütüphanecilik alanındaki haberleşmeyi mümkün kılacak ve hem de, maliyeti daha ucuz olacağından, meslektaşlarımıza daha kolaylıkla ulaştırabilecektir. Ama bunun çıkarılması da bir kadro işidir. Aslında hem **TKD Bülteni**'nin, hem de aylık veya onbeş günlük sürelerle yayımlanabilecek böyle bir haberleşme organının çıkarılması ve dağıtılması, geçimini veya bunun hiç değilse bir kısmını bu çalışmadan sağlayacak profesyonel bir kadroya ihtiyaç göstermektedir. **TKD Bülteni**'ni büyük bir fedakârlık ve gönüllülükle çıkarmaya devam eden arkadaşlarımızı bir de böyle kısa çıkış süreli bir yayının yükü altına sokmak büyük bir insafsızlık olacağı için, çok istenildiği ve üzerinde de çalışıldığı halde, böyle bir "haberleşme organı"nın çıkarılması mümkün olamamıştır.

Fakat, Derneğimizin aksadığını belirttiğimiz hizmetlerinin asıl aksama sebebi, aksamayı yarattığını söylediğimiz ve yukarıda açıkladığımız iki ihtiyacın yerine getirilememesinin de sebebi, TKD'nin sürekli ve düzenli bir gelir kaynağından yoksun bulunmasıdır. Son yıllara kadar TKD Genel Merkezi, zaruri harcamaları için gerekli parayı, çoklukla **TKD Bülteni**'nin ve öteki yayınlarının satışından sağladığı gelirle elde etmeğe çalışmıştır. Geçmiş yıllardaki zaruri harcamalar sınırlı olduğu için, bu gelir yetiyor, hattâ tasarruf bile sağlanabiliyordu. Son iki yılda kâğıt fiyatlarına bindirilen astronomik zamlar ve baskı ücretlerinde görülen korkunç oranlardaki artışlar, yayınlarımızı bir gelir kaynağı olmaktan çıkarmakla kalmamış, onları önemli bir 'gider' konusû haline de getirmiştir. Artık yayınlar, gelir sağlaması için değil, gerekli bir hizmeti gerçekleştirmek için çıkarılıyor; getiriyor, götürüyor. PTT ücretlerindeki sürekli artışlar, başka büro ve işletme giderlerinde görülen sürekli yükselişler, Derneğimizin, eskiden olduğu gibi küçük miktarlardaki gelirlerle çalışabilmesi imkânını da tümüyle ortadan kaldırmıştır.

Bütün bunlar; gerek bir "sekreterlik bürosu"nun oluşturulması, gerek **TKD Bülteni**'nin yayımını sürdürmesi, kısa çıkış süreli bir haberleşme organının yayımlanması ve kitap yayınlarının devam ettirilmesi ve gerekse Derneğin bir takım zarurî ve 'cârî' giderlerinin karşılanabilmesi için, miktarı yüksek, düzenli ve sürekli bir gelir kaynağına büyük ihtiyaç bulunduğunu göstermektedir. Kimi kamu ve özel kesim kuruluşlarından veya kişilerden sağlanabilecek para yardımlarının sürekli ve düzenli bir gelir kaynağı olacağı düşünülemez. Çünkü bunlar miktarı önceden kestirilemeyen ve sürekli olacağı konusunda hiç bir güvence de bulunmayan

gelirlerdir; ancak düzenli gelirleri desteklemekte yararlı olabilirler. Kaldı ki, içinde bulunduğumuz şartlarda, bunları sağlamak ta güçtür.

Derneğimizi sürekli ve düzenli bir gelir kaynağına kavuşturmak zorundayız. Aksi halde, Dernekçe verimli bir çalışma yapılmasını bekleyemeyiz. Bunun, yani sürekli ve düzenli bir gelirin, Derneğin önderlik ve denetlemesi altında bir 'vakıf' kurulması ile sağlanabileceğine inanmaktayız. Böyle bir vakıf, oluşturacağı tesislerle, derneği böyle bir imkâna kavuşturabilir. Çünkü Dernekler Kanunu dernekleri gelir sağlayacak bir takım faaliyetlerden alıkoymaktadır. Vakıflar ise, belli hizmetlerin gerçekleştirilmesini mümkün kılan gelirleri sağlamak amacıyla kurulan tüzel kişilerdir. Kurulacak bir vakıf, yan kuruluş olarak, Derneğimiz Anafütünde belirlenen amacın ve çalışma konularının gerçekleşmesi için gerekli malî imkânı yaratabilir. Ayrıca Derneğin çok isteyip de gerçekleştiremediği, kütüphanecilere ilişkin bir takım sosyal tesisleri ve hizmetleri gerçekleştirebilir. Günümüzün belli başlı dernekleri malî sorunlarını 'vakıflar' kurarak çözümlene yoluna gitmişlerdir. Türk Kütüphaneciler Derneği'nin de aynı yolu izlemesi kadar tabii bir şey olamaz.

Sanırım, Türk Kütüphaneciler Derneği'nin X. Kurultayına katılacak meslektaşlarımızın üzerinde duracakları önemli konulardan biri de bu olmak gerekecektir.